

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9490,Rocznica-protestu-Ryszarda-Siwca-Warszawa-8-wrzesnia-2015.html>
03.03.2026, 11:56

Rocznica protestu Ryszarda Siwca – Warszawa, 8 września 2015

09.09.2015

8 września 2015, w 47. rocznicę dramatycznego protestu Ryszarda Siwca przeciwko udziałowi polskich żołnierzy w inwazji na Czechosłowację w 1968 roku, prezes Instytutu Pamięci Narodowej Łukasz Kamiński oraz zastępca dyrektora Biura Edukacji Publicznej IPN Anna Piekarska złożyli kwiaty pod pomnikiem Ryszarda Siwca obok Stadionu Narodowego w Warszawie.

Na miejscu dzisiejszego Stadionu Narodowego był wówczas Stadion Dziesięciolecia. 8 września 1968 roku, podczas odbywających się tam dożynek, 61-letni księgowy z Przemyśla Ryszard Siwiec dokonał samospalenia w akcie sprzeciwu wobec haniebnej interwencji wojsk Układu Warszawskiego. Zmarł kilka dni później. Bezpieka na wiele lat ukryła prawdę o jego czynie. Dziś Siwiec ma ulice swojego imienia i pomniki. Władze Polski, Czech i Słowacji nadały mu najwyższe odznaczenia.

Ryszard Siwiec od lat mieszkał w Przemyśle. Wykształcony we Lwowie filozof po wojnie nie mógł sobie znaleźć miejsca. Nigdy nie pogodził z narzuconym Polsce porządkiem. Pracował jako księgowy, hodował kury, uprawiał ogród. Wieczorami na maszynie pisał listy i ulotki demaskujące fałsz i zakłamanie peerelowskiej rzeczywistości. Udział polskich żołnierzy w inwazji na Czechosłowację wstrząsnął nim i natchnął do dramatycznego czynu.

- Ludzie, w których może jeszcze tkwi isierka ludzkości, uczuć ludzkich, opamiętajcie się! Usłyszcie mój krzyk, krzyk szarego, zwyczajnego człowieka... - nagrał na taśmę swoje przesłanie.

Oblał się rozpuszczalnikiem i podpalił. Wcześniej rozrzucił ulotki. Nie pozwolił się gasić. Zmarł 12 września w warszawski szpitalu.

Jego dramatycznego krzyku nie usłyszało wówczas wielu. Nawet zgromadzeni na Stadionie nie wiedzieli, co się stało. Resztę zrobiła bezpieka. Na długie lata udało się jej ukryć protest Siwca pod zasłoną tajemnicy. Rozsiewane były plotki, że był to czyn szaleńca, od lat leczonego psychiatrycznie. Nawet Wolna Europa poinformowała o zdarzeniu z dożynek dopiero po kilku miesiącach. Dopiero rok 1989 wprowadził Ryszarda Siwca do zbiorowej świadomości Polaków, Czechów i Słowaków.

Więcej o życiu Ryszarda Siwca, jego dramatycznym czynie, ukrywaniu prawdy i jej zwycięstwie: na portalu www.ryszardsiwiec.com.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Brama
Gate 7

RYSZARD
SIWIEC

RYSZARD SIWIEC
1909-1968

ABSOLWENT UNIWERSYTETU
JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE

ŻOŁNIERZ ARMII KRAJOWEJ

W AKCIE SPRZECIWU
WOBEC WKROCZENIA WOJSK
UKŁADU WARSZAWSKIEGO
NA TERYTORIUM CZECHOSŁOWACJI
DOKONAŁ SAMOSPALENIA
8 WRZEŚNIA 1968
NA ÓWCZESNYM
STADIONIE DZIESIĘCIOLECIA

ZŁOŻYŁ NAJWYŻSZĄ OFIARĘ
„PO TO, ŻEBY NIE ZGINĘŁA PRAWDA”